

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio. An Religiosis habere hujusmodi peculia, & Superioribus ea concedere liceat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

commoditate, atque in usum honestum, quem Superiori subordinatoe depositario aperiebant, v. g. ad faciendum iter cum Superioris venia instituendum, ad coemendos libros aut pia munuscula, vel etiam ad honestam recreationem &c. Numerus autem accidit, ut novus Superior mediatus, seu stimulante nomine Religiosæ disciplinæ zelo, seu tenueroris conscientiæ ductu aut

scrupulo, ejusmodi scriniola & peculia, qua etiam vocamus *Deposita*, valde persequi inciperet, imò penitus tollere moliretur, causatus, ea Religiosæ paupertati, vitæ comuni, SS. Canonibus adversari.

Quapropter ad me recursum, & hæc mihi proposita est

QUÆSTIO.

An Religiosis habere hujusmodi peculia,
& Superioribus ea concedere
liceat?

Rationes dubitandi.

Quod non liceat, intendit Superior ille mediatus probare. 1.
ex S. Regula Ordinis sui, quæ
vult omnia esse communia, nemini
habere aliquid proprium: sed
habentes & retinentes hujusmodi
peculia volunt ea ita aſſervari, ut
aliis non sint communia, cæque
dicunt esse sua, adeoque tenent ut
propria: ergo. Nec sufficit dice-
re, ea à parte rei fieri & esse communi-

nias nam utique apud Religiosos im-
plicat verè proprium, &c, si hæc excu-
ſatio procederet, implicaret Religio-
ſus. Proprietarius: consequenter sola
voluntas, qua nolunt suum pecu-
lium alijs esse commune, ſufficit ad
conſtituendum Proprietarium con-
tra votum paupertatis. Confirmatur:
qui hoc modo pecunias dant
Superiori pro suis uisibus aſſervan-
das, ſolum custodiæ cauſa eas de-

B b 2

ponunt, non ea mente, ut in commune & in bonum Communitatis expendantur: ergo eas tradendo non redigunt in commune; cum utique traditio, quam solam præstant deponentes, distinguatur à redactione in communione.

2. ex Jure Canonico antiquo, scilicet ex c. Monachi 2, b. 1. ubi sic habetur: Monachi nec peculium permittantur habere: qui verò peculium habuerint, nisi ab Abate fuerit ei pro iniuncta administratione permisum, à communione removeatur Altaris. Ex quo textu rectè infertur, omne peculium Religiosis, qui non sunt Officiales quādūm administrationem rerum temporalium habentes sibi commissam, esse prohibitum, & quidem etiam cum licentia Superiorum, quia prohibitio peculii dirigitur ad Superiorum per verba, nec permittantur: ergo nec est in potestate Superiorum dare licentiam.

3. ex Jure Canonico novissimo, scilicet ex Concilio Tridenti c. 2. manifeste prohibentur hujusmodi deposita & peculia his verbis: Nemini Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel NB. mobilia, cujuscunqz q' altratis fuerint, etiā quodis modo ab ei acquisita, tanquam propria, aut etiam NB. nomine Conventū possidere vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, NB. Conventuque incoportentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabili alicui Regulari concedere, etiam ad u-

sumfructum (cujusmodi concessio appellari solet Libellus) dein pergit; mobilium vero usum ita Superiori permittant, ut eorum supellex statui parvitas, quam profecti sunt, conveniat, nobilis que superflui in ea sit: nihil etiam quod necessarium, eis denegetur. In quo teste ponderanda sunt sequentia: mobilia cujuscunque qualitatibus, quoris modo acquisita. 2. nomine Conventū possidere, quibus denotatur, nec ipsum Conventū, ut Superiorum dare licentiam posse. 3. statim ea Superiori tradantur, Conventuque incorportentur: incorporata autem est confundi vel portius commisceri cum alijs bonis Communitatis sine ullo discrimine peculii particularis & proprii. Unde Clemens VIII. & Urban. VIII. Decretum Tridentini sic declarabant: præcipitur (in Tridentino) ut nullus ex fratribus, etiam si Superior sit, bono immobilia vel mobilia aut pecuniam &c. sive ex Lectionib; aut pro Missis, aliojōe iusto labore & causa, & quoconque nomine acquisita, etiam si subdia consanguineorum, aut piorum largitionis, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conventū possidere posse, sed omnia statim Superiori tradantur, & Conventū incorportentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunij, proventibus confundantur, quo communis inde vultus.

& vestitus omnibus suppeditari possit - nulla quacunque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia & mobilia, fratres excusare possit, quod minus culpa & pene ab ejusdem Concilij decretis imposita & ipso factio incurrende obnoxia sunt - Fratrum vestitus & supellex cellarium ex communi pecunia procurantur, statuque paupertatis, quam professi sunt, convenienter, ita ut nihil superflui admittatur. Atque haec Tridentini dispositio ac deluper data Pontificum declaratio tam aperte proscribunt deposita & peculia Religiosorum, ut non appareat, qui valeant ulterius defendi, praetertim quia

4. Deponentes, & deposita hujusmodi admittentes Superiores, non alio nituntur fulcro, quam per versa praxi, consuetudine, aut præscriptione, qua tamen nulla ac invalida est, potiusque corruptela vita Regularis, & sanctæ paupertatis everliva, ac disciplinæ laxitas, quam legitima consuetudo vel præscriptio, dicenda est: ergo non solum Religiosi privati in conscientia tenentur hujusmodi deposita non accipere, nec retinere, sed etiam Prælati Regulares illa climentia.

Rationes decidendi.

UT ut autem isthæc præbeant speciem veritatis, ab hoc tamen rigore recedendum, & pro indubito tenendum esse existimo, hujusmodi peculia, prout in specie facti descripta sunt, hisque similia, etiam ad majorem quantitatem ascendentia, si recipiantur cum Superiorum licentia, apud hos deponantur atque, ubi ad certos usus atque honestos, Superioribus manifesta-

tos, in proprias necessitates, utilitates, & commoditates volunt expendere, Religiosi novam petant facultatem, contenti interea, si Superiores vel negent licentiam, vel in Communitatis commoda convertere velint, tam à subditis licite accipi & retineri atque expendi, quam à Prælatis Regularibus licite concedi posse. Ratio est multiplex. 1. B b 3 quia

quia hujusmodi peculia nec repugnant voto, etiam solenni, paupertatis Religiosæ, adeoque nec Juri Naturali, quod in dicto voto fundari deberet. 2. neque Juri Canonico antiquo. 3. neque recentiori, nempe Tridentino: & econtra 4. defenduntur à communissima Canonistarum & Theologorum, & 5. ab univerali Regularium utriusque sexus praxi & consuetudine pro licitis habentur. Probantur jam singularia hujus argumenti partes. Itaque

Pars 1. sumitur ex natura voti paupertatis, ut eam explicant SS. Canones in can. 11. caus. 12. q. 1. c. 4. & 6. b. t. aliisque, & Doctores fortè omnes, secundum quos votum paupertatis Religiosæ solum obligat ad hoc, ut persona Religiosa nihil (h. e. pecuniam aut aliam rem pretio temporaliter estimabilem) habeat aut possideat *proprium*, & ut nulla taliter (licet forsan adhuc propria & in dominio Religiosi esset, ut contingit apud Scholasticos Societatis IESU, usque dum abdicaverint se dominiō) *tanquam propriam* utatur, h. e. ut nihil possideat & usurpet sine licentia Superioris, nomine proprio, independenter ab eo, qui praedit, & irrevocabiliter instar domini & proprietarij. Laymann l. 4. r. 5. c. 7. cum S. Th. & aliis. VViestner b. t. n. 18. &c. atqui peculia, de quibus est sermo, Religiosi non accipiunt vel retinent ut rem propriam, neque ijs

utuntur tanquam re propria, nomine proprio, independenter a Praelatis, irrevocabiliter, sed cum licentia Superiorum, apud quos etiam deponunt (quod tamen absolute non foret necessarium) non solum accipiunt, sed etiam cum eadem licentia expendunt in usus honestos, extraordinarias necessitates hinc inde occurrentes &c. ergo licite accipiunt, retinent, vel apud Superiorum, vel cum horum permissione apud se aut alium, & expendunt: ergo votum paupertatis Religiosæ non violant, nec sunt Proprietarij; nam Proprietarius Religiosus est, qui clām, independenter a voluntate Superiorum & licentia, qui utique spectato voto paupertatis subditorum, consequenter & Jure Naturali, licentiam dare possunt, aliquid tempore pretio estimabile accipit, retinet, possidet, expendit, vel alter de eo disponit; id enim esset habere aliquid *tanquam proprium* (nam vere proprium habendi utique incapax est Religiosus vere Professus) vel *tanquam propria uia*.

Pars 2. quam tenent plerique cum Navarro Comment. 2. de Regular. n. 14. Comment. 3. n. 27. Suar. 10. 3. de Relig. l. 8. c. 14. n. 4. Sanch. l. 7. Mor. c. 22. n. 5. probaturum negative, quia nullus in toto Corpore Juris Canonici occurrit textus talia prohibens peculia, tum positivè ex ijs, qui Cler. vel vor. ubi approbatur Professio,

fessio, quam dives puella fecit sub conditione vivendi in propria domo cum omni substantia sua, & bonorum administratione in suam sustentationem, quia nempe haec conditio fuit adiecta de consensu & permissione Superioris. item ex can. 10. 11. cas. 12. q. 1. can. 7. q. 2. ead. caus. can. 16. caus. 18. q. 2. c. 7. de off. Ord. s. de Regular. c. 2. 4. 6. b. t. ubi solum prohibentur Regulares accipere aliquid occulte, quod volunt habere ut proprium, vel retinere aliquid particulare, quod in manus Superiorum, id petentium, resignare nolunt, vel quod contra regulam latenter à Superioribus non permissum possident, aut irrevocabiliter, v. g. per contractum conducendo bona immobilia &c. ergo cum scientia & licentia Superioris ad usum pro liberte revocabilem recipere, retinere, expendere peculium à Canonibus non est prohibitum, ut pote non habatum vel usurpatum tanquam proprium; nam certum est, ut ait S. August. in can. 11. cit. eos (Religiosos) nihil habere, possidere, dare, vel accipere debet NB. sine licentia Superioris; ergo à contrario cum licentia Superioris possunt habere &c. sic enim recte intent Gloss. Decius, Garc. Sanch. de Mairim. l. 5. d. 9. n. 14. & alii cum Barbosa Gur. Eccl. Univ. l. 1. c. 42. n. 151. Unde S. Benedictus in sua Regula c. 32. ita præcepisse perhibetur: nec quicquam licet habere, quod Abbas non dederit, aut permiserit; ergo Abbas

pote aliiquid permettere, & subditi, quod iplis permittitur, habere.

Pars 3. quam quidem aliqui non amplectuntur cum Molin. tr. 2. de Jus. d. 276. Suar. lo. cit. c. 14. n. 8. Palao tr. 16. d. 3. pu. 7. n. 5. Fagn. in c. Monachi h. t. n. 10. segg. & Vinc. Petra 10. 4. comment. fol. 169. n. 25. segg. C licet hi ipsi Auctores Tridentino derogatum esse passim recepta consuetudine contraria fateantur) à longè tamen pluribus sustinetur ut vera, atque ex melioribus rationibus, nimirum 1. quia Tridentinum sess. 25. c. 2. de Regular. nihil novi, & ab antiquo Jure diverfum statuisse videtur, dum in margine se refert ad c. 2. & 6. h. t. excepto forsan puncto, ubi disponit de bonis stabilitibus. 2. quia solum illud prohibet peculium, quod teneatur tanquam proprium, & cum voto paupertatis pugnat. 3. quia expresse Superioribus concedit mobilium usum suis subditis permettere, convenientem statui paupertatis. 4. quia Trid. illa duntaxat peculia vetat. quæ Conventui non incorporantur: sed peculia eō ipso, quod Superiori manifestentur, concedantur, vel etiam in ejus manu reponantur, non male dicuntur incorporari Conventui; quidquid enim Monachus licet acquirit vel habet, suo Conventui acquirit vel habet, nec est necesse, ut in communes Conventus sump-

sumptus destinetur actu, sed sufficit, quod Prälato data sit potestas destinandi in communes sumptus, si, & quandocunque voluerit, licet hic & nunc destiner in particularis Religiōsi, qui est membrum Conventū, privatum usum & in sumptū, quibus indiget pro casibus occurrentibus. Hoc ipso, quod Religiōsi tradant Superiori sua peculia, quin sibi reservent ullū usus, arbitriarē Superioris dispositioni concedant, & simplicem duntaxat usum facti petant, ac sperent cum licentia Superioris, semper ab ipso revocabilem (quod Tridentinum utique non volunt prohibere, cum votum paupertatis id non excludat) sat̄ intelliguntur sua peculia possidere nomine Conventū. §. quia credibile non est, ut advertit Illustriss. de Arauxo Episcopus Segoviensis in Decis. Moral. Ecclesiast. tr. 3. q. 29. Tridentinam Synodum, majori ex parte congregatam ex Episcopis varias Religiones professis, & Ordinum Generalibus, damnare intendisse usum & observantiam in Religionibus ad eō consuetam, quam ignorare non poterant.

Pars 4. fit manifesta ex inspectione Auctorum, qui ita conipirant, ut Clericatus de Regularib. discord, t. n. 6. & 9. audeat dicere, omnes Canonistas, & omnes Theologos ita sentire. Ex Canonistis in specie sic sentiunt Iñoc. Jo. Andr. Butr. Abbas, Chalderin. Covar. Navar. Nicolius, Barbosa de J. E. U. l. I. c. 42, n. 73.

seq. ubi plures accumulat. Accidunt Recentiores, quod scio, plerique omnes, saltē attenta confutidine, licet pauci quidam dissentiant praeceps spectatō Tridentinō. Ex Theologis Beis, Diana, Lazar, Peyrinis, Pellizar, citans Sanezium, Palao, saltē in societatem assumendo consuetudinem, cit. n. 6. Sanch. in Decal. l. 1. 4. n. 97. seq. ubi probat, etiam tempore Professionis posse aliquem cum licentia Superioris sibi reservare bona quoad usum, revocabiliter item ad nutum Superioris, & l. 1. 22. n. 14. demonstrat, posse Superiores Religionum concedere suis subditis usum peculij pro corum indigentia dependenter à voluntate Superiorum. Bordonus de Proprietate Religiosa, 24. n. 33, etiam modo indulget libellos, seu osmofructum ex bonis immobilibus ad dies vitæ Religiosorum, qui subinde etiam vocantur talitiae, & in Tridentino magis & de novo videntur prohiberi verbis: nec deinceps huius Superioribus bona fabilitas &c. sic enim scribit: licetū est Religiōsis de licentia sui Superioris habere annuos reditus, libellos, seu osmofructum, quod procedit, licet non sint Officiale, 2. licet Conventus non sit paup. 3. licet non sit ad determinatum usum, modò sit ad licitos & honestos usus pro utilitate ipsius Religiosi. 4. modò licentia non sit perpetua, sed revocabilis ad nutum Superioris, à quo dependet in uso, 5. demum procedit non obstante Tridentinō, Illustriss. de Arauxo n. 7. & 8. etiam po-

notat, ubi Religiosis necessaria non subministrantur à Conventibus ob inopiam, majora etiam peculia à Superioribus permitti posse. Huic auctoritati accedit etiam auctoritas summi tribunalis Ecclesiastici, nimirum Rotæ Romanæ, cuius varias & clarissimas decisiones, etiam de annuis redditibus, qui in Italia, & apud Moniales ubique sunt frequentissimi, adducit laudatus Clericus n. 13, seqq. Jam sic arguo: ubi Doctores adeo conspirant, consilium & satis rationabile non esse credo ab ipsis dissentire; nam communis doctrina dat verum sensum & intelligentiam Legibus. Suarda Legib. l. 6. c. 1. n. 5. sicut & consuetudo, quæ hac in re planè notoria est, siquidem

Pars 5. cadit quotidie sub oculis, dum videmus, in plerisque Religiosis Ordinibus utriusque sexus à Superioribus concedi, & à subditis haberi sine omni scrupulo hujusmodi deposita seu peculia, quin à Moribus etiam libellos & vitalitia à parentibus cum licentia Superiorum ipsius ad dies vita constituta. Testantur; passim Doctores sibi unanimiter omnes, hanc esse universalem in omnibus provincijs praxim & consuetudinem omnium Ordinum Religiosorum & Conventuum utriusque sexus, etiam eximiae reformationis, & non mediocris virtutis & doctrine, sicut ante Tridentinum,

(R. P. Pichler Decis. T. 2.)

20159 v. 11. Cc 5: d.

s. d. i. ita quoque abrogat legem
humanam prius existentem. *c. fin.*

de Consuet. l. 32. ff. de Legib.

Diluuntur Rationes dubitandi.

Ad 1. q. Negando *Mis.*, nam Re-
ligiosi cum licentia Superioris
accipientes & retinentes peculia-
nullatenus intendunt ea sibi appro-
priare , sed acquirunt & habent
Communitati, in quam, vel in cuius
utilitatem , si velit Superior, expen-
dere potest , ei que relinquunt libe-
ram dispositionem, ut nempe vel in
Communitatis, vel in suum bonum,
quod sperant & cum debita indiffe-
rentia rogant, expendi faciat : nec
est necesse ad hoc , ut res dicatur fie-
ri communis, ut determinatè expen-
datur in usus Communitatis, nec ra-
tio , quare non sufficiat eam expen-
di in usum membra Communitatis ,
atque in hunc finem reponi ac asser-
vari in peculiari scrinio , salva in-
terim Superioris potestate expen-
dendi in utilitatem totius communi-
tatis. Neque per hoc res fit propria
Religiosi particularis , aut retinetur
vel expenditur *tangam propria* , quia
accipitur & servatur cù licentia Supe-
rioris, semper revocabili, non nomi-
ne proprio, irrevocabiliter, & inde-
pendenter à voluntate aut licentia
Superioris. Adeoque voluntas ta-
liter possidendi ac in usus privatos

Communitatis, vel (quod rogant per tendo licentiam, ac sperant) in lass privatas necessitates. Per cuiusmodi traditionem tali animo factam redigitur hoc ipso in commune, licet fiat cum animo (citra intentionem tamen obligandi) dispositionis facienda in particulares necessitates vel commoda membrae communitatis, ut ut alias nulla traditio per se distinguitur à redactione in commune.

Ad 2. q. 1. in d. c. 2. prohibetur solūmodo peculiū, quod habetur & usurpatur tanquam propriū ac sine licentia Superioris; nam Summum sic habet, Monachus habens peculium sine licentia Abbatis, ab Altaris communione removetur. Glossa autem & Note post vocem peculium addunt, *proprium, nempe tanquam propriū, id quod etiam indicat textus, dum adjicit penas, quæ non nisi in Proprietarios, qui aliquid clām ac independenter à voluntate Superioris habent, juxta communem omnium cadunt: ergo à contrario res & infertur, peculiū, quod non tanquam propriū, nec sine licentia Superioris habetur, non prohiberi; & ad hoc habendum non prohibent Superioris dare licentiam per verba, nec permittantur, sed solum ad habendum illud priori modo.* 2. textus cit. c. 2. concedens peculium pro administratione non hoc ipso prohibet peculium ex alijs causis Religioni convenientibus, sed solum designavit unam causam,

nempe administrationis, velut frequentiorem. Palao tract. 15. d. 3. p. 7. n. 2. imd 3. videtur hoc ipso, quod neget Religiosis concedi peculium nisi pro injuncta administratione, tacite ipsis concedere peculium, cujus administrationem ipsi non habent, sed Prælatus, a quo petenda est licentia, ut accipiat & expendatur; nam exceptio unius firmat Regulam in alijs, & qui ex duobus unum negat, alterum affirmare & concedere videtur: cùm igitur Religiosis negatur peculium, nisi sint administratores, quibus permittitur, ut illud administrent, alijs concedi videtur, qui injunctam administrationem non habent, vel peculii sui liberam.

Ad 3. Ad Tridentinum, & sub junctas illius declaratio-nes patet Responso ex tertia ratione decidendi, ubi inter alia ostensum est, quomodo fiat incorporatio peculij, quomodo Religiosus illud non nomine proprio, sed nomine Conventū possideat, & quod solū illud prohibeatur, quod tenetur tanquam propriū. Distinctio scri-
niorum, vel loculorum, in quibus asservant peculia, se habet mere materialiter, ac ideo conceduntur, sicut peculia, ita & loculi distincti.
1. ut major haberi possit ratio & respectus deponentium. 2. ut frænum iniiciatur ijs, qui plurima pertinent, & parum vel nihil inferunt. 3. ut consulatur œconomia; secus enim oblata munera ac dona ut plu-

Cc 2. ri-

rimūm repudiarentur, & sic omnia peterentur ex communi ærario Monasterij. 4. ut Superiores facilius inducantur ad succurendum extraordinarijs singulorum indigenijs; difficulter enim provident ex communi ærario. 5. ut constet Superiori, quantum quisque expendat, quantumque indulgendum vel negandum singulis. 6. ut caveatur invidia aliorum, ac singuli excitentur ad exactam in functionibus suis industriam, vi cuius habcant aliquid pro honesta recreatione, itinere commodius faciendo sine onere Monasterij, librīs, munusculis, elemosynis &c. Quæso! si Superior pro sua commoditate, insciis subditis, designaret distinctos pro singulis Religiosis suis loculos ad occurrentium eorum particularibus indigenijs, sanè nemo diceret, id illicitum esse: quare ergo id ipsum dicatur illicitum, si subditi sciant hos distinctos loculos? an non hæc scientia vel notitia prorsus materialiter se habet? Dices: Tridentinum & Pontifices acquisita habent consilii & incorporari bonis Conve-

tium, ut inde communis omnibus præbeatur vestitus & victus. Etiam ex his peculijs potest Superior, si velit (non tamen tenetur) suppeditare vestitum & victum, deinde Trid. & Pontifices eò solum tendunt, ne Religiosi sibi ipsi teneantur providere de necessarijs, talesque habere debeant reditus, ut ex his sibi illa procurent, seclusa nimis paupertate vel distantia Monasterij ut DD. explicant.

Ad 4. Negatur Ante, secundum totam suam latitudinem. Ratio negandi est manifesta ex 4. & 5. ratione decidendi, seu 4. & 5. parte probationis nostræ: negatur quoque, quod hæc tam universalis confutatio sit contra ullam Legem, seu Naturalem seu Positivam, ad cōque quod sit corruptela, perversa praxis, paupertatis Religiosa eversiva. Evidenter est contra Legem Ecclesiasticam, tamen foret legitima conluctudo, ac huius legis abrogatoria,

& communis DD. calculè approbata.

